

κτῆμα. Ὁ κακομοίρης δὲν ἦταν εἰς τὰ σωστά του· ἡ δυστυχία, βλέπετε, καὶ ἡ λύπη... Ἡ κυρία, ποῦ ἔχει ἀνοικτὸ σπίτι, δὲν ἤμποροῦσε νὰ τὸν κρατήσῃ κοντὰ τῆς· τὸν ἔστειλε λοιπὸν ἐδῶ. Εἶναι πολὺ ἡσυχος, δὲν ἐνοχλεῖ κανένα... οὔτε τρία λόγια τὴν ἡμέραν δὲν λέγει. Αὐτὸ μόνον, πῶς ἔχασε τὰ λογικά του. Μίαν φορὰν τὴν ἐβδομάδα ἔρχεται ὁ ἱατρός, καὶ λέγει πῶς δὲν εἶναι γιὰ ζωή.

— Ἀ! τὸν ἔχουν ἀποφασισμένον· εἶπεν ἡ Κολόμβια. Καθὼς κατήντησεν, ὁ θάνατος θὰ ἦναι δι' αὐτὸν εὐτύχημα.

— Ἐπρεπε, κυρά, νὰ τοῦ 'μιλήσετε 'λίγα κορσικανικά· ἅμα ἀκούσῃ τὴν γλῶσσα τοῦ τόπου του, πιστεύω πῶς θὰ γείνῃ καλλίτερα.

— Νὰ ἰδῶμεν, εἶπεν ἡ Κολόμβια εἰρωνικῶς μειδιάσασα. Καὶ ἐπλησίασε πρὸς τὸν γέροντα ἕως οὔτου τῷ ἐπεσσίασε τὸν ἥλιον. Τότε ὁ ταλαίπωρος ἐκεῖνος ἡλίθιος ὕψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ προσέβλεψεν ἀσκαρδαμνικτὴ τὴν Κολόμβαν, ἥτις τὸν ἠτένιζε καὶ αὐτὴ μειδιῶσα πάντοτε. Μετὰ βραχὺ ὁ γέρον ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς, ὥσπερ ἤθελε νὰ ἀποφύγῃ τὸ βλέμμα τῆς Κολόμβας. Ἐπειτα τοὺς ἤνοιξε πάλιν, ἀλλ' ὑπερμέτρως· τὰ χεῖλη του ἔτρεμον· ἠθέλησε νὰ ἐκτείνῃ τὰς χεῖρας, ἀλλ' ὥσπερ ἀπεκορώθη ἀπὸ τὴν Κολόμβαν, ἔμεινεν προσηλωμένος ἐπὶ τῆς ἔδρας του, ἀδυνατῶν καὶ νὰ ὁμιλήσῃ καὶ νὰ κινήσῃ. Τέλος ἄφθονα δάκρυα ἔρρευσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ ὁλοθυμοί τινες διέφυγαν ἐκ τοῦ στήθους του.

«Πρώτην φορὰν τώρα τὸν βλέπω εἰς αὐτὴν τὴν κατὰστασιν, εἶπεν ἡ κηπουρός. Ἡ κυρά ἐδῶ εἶναι ἀπὸ τὸν τόπον σου· ἦλθε νὰ σὲ ἰδῇ, εἶπε πρὸς τὸν γέροντα.

— Ἐλεος, ἀνεφώνησεν ἐκεῖνος διὰ φωνῆς βραγχώδους. Ἐλεος· δὲν εὐχαριστήθης ἀκόμη; Τὸ φύλλον ἐκεῖνο... ποῦ ἔκαυσα... πῶς ἡμπόρσες νὰ τὸ διαβάσῃς;... ἀλλὰ γιατί καὶ τοὺς δύο;... Ὁ Ὀρλανδούτσιο... δι' αὐτὸν δὲν ἦτο γραμμένον τίποτε... ἔπρεπε νὰ μοῦ ἀφήσῃς ἓνα... ἓνα μονάχα... τὸν Ὀρλανδούτσιο... δὲν ἐδιάβασες τὸ ὄνομά του...

— Μοῦ ἐχρεάζοντο καὶ οἱ δύο, εἶπεν αὐτῷ ἡ Κολόμβια ταπεινῇ τῇ φωνῇ καὶ εἰς κορσικανικὴν διάλεκτον. Ἐκόπησαν τὰ κλωνάρια· καὶ ἂν δὲν ἦτο σάπιος καὶ ὁ κορμός, θὰ τὸν ἐξερρίζωνα καὶ ἐκεῖνον. Ἐλα, μὴν παραπονῆσαι· δὲν θὰ βασιανθῇς πολὺν καιρὸν. Ἐγὼ ἐβασανίσθηκα δύο χρόνια!»

Ὁ γέρον ἄφηκε κραυγὴν, ἡ δὲ κεφαλὴ του κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ στήθους. Ἡ Κολόμβια στρέψασα αὐτῷ τὰ νῶτα, ἐπανῆλθε βραδεῖ βήματι εἰς τὴν οἰκίαν, ἄδουσα ἀκαταλήπτους στίχους κορσικανικοῦ μοιρολογίου.

Θέλω τὸ χέρι· πῶρρηξε, τὸ μάτι ποῦ στοχάσθη, θέλω τὴν ἀνομή καρδιά ποῦ τὸ κακὸ βουλήθη.

Ἐν ᾧ δὲ ἡ κηπουρός ἔσπευδεν, ὅπως συνδράμῃ τὸν γέροντα, ἡ Κολόμβια, ζωηρὰν ἔχουσα τὴν ὄψιν καὶ πυρώδες τὸ βλέμμα, παρεκάθησεν εἰς τὴν τράπεζαν, ἀντικρὺ τοῦ συνταγματάρχου.

«Τί ἔχετε; ἠρώτησεν οὗτος· μοῦ φαίνεται ἀπαράλλακτη, ὡς σὰς εἶδα εἰς τὴν Πετρανέραν τὴν ἡμέραν, ποῦ μᾶς ἐπυροδόλησαν ἐν ᾧ ἐτρώγαμεν.

— Μοῦ ἦλθαν εἰς τὸν νοῦν ἐνθυμήματα τῆς Κορσικῆς. Ἀλλὰ τώρα ἐπέρασαν. Ἐγὼ θὰ τὸν βαπτίσω, δὲν εἶναι ἀλήθεια; Καὶ τί ὠραία ὀνόματα θὰ τοῦ βγάλω. Γιλφούκιος Θωμάς Ὁρσο Λέων!»

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐπανῆλθεν ἡ κηπουρός· «Λοιπὸν, ἠρώτησεν ἡ Κολόμβια ἀπαθέστατα, ἀπέθανε ἢ μόνον ἐλιποθύμησεν;

— Δὲν ἦτο τίποτε, κυρά· ἀλλὰ εἶναι περιέργον τί ἐντύπωσιν τοῦ ἔκαμεν ἡ ὄψις σας.

— Καὶ ὁ ἱατρός λέγει πῶς δὲν θὰ ζήσῃ πολὺ;

— Οὔτε δύο μῆνας ἴσως.

— Ἡ ζημία δὲν εἶναι μεγάλη, παρετήρησεν ἡ Κολόμβια.

— Διὰ ποῖον διάβολον ὁμιλεῖτε; ἠρώτησεν ὁ συνταγματάρχης.

— Δι' ἓνα ἡλίθιον ἀπὸ τὴν πατρίδα μου, ἀπεκρίθη ἡ Κολόμβια μετ' ἀδιαφορίας, τὸν ὁποῖον νοσηλεύουν ἐδῶ. Θὰ στέλλω ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ μανθάνω τί κάμνει. Ἀλλὰ, κυριε συνταγματάρχα, ἀφήσατε δὲ ὀλίγα χαμοκέραια καὶ διὰ τὸν ἀδελφόν μου καὶ τὴν Λυδίαν!»

Ὅτε ἡ Κολόμβια ἐξελθούσα τῆς ἐπαύλεως ἐπέβη εἰς τὴν ἀμάξαν, ἡ κηπουρός τὴν παρετήρει περιέργως ἐπὶ πολὺ ἀπερχομένην. «Βλέπεις ἐκείνην ἐκεῖ τὴν εὐμορφὴν κυρά; εἶπε πρὸς τὴν κόρηνην· νὰ εἰδεύρῃς πῶς ἔχῃ κακὸ 'μάτι καὶ βασκαίνει.»

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΓΡΑΦΙΑΣ ΠΑΡ ΕΛΛΗΣΙΝ

(Συνέχεια, βλ. σ. 167).

Μετηνέγκκαμεν ὁλόκληρον τὸ κείμενον τῆς προκηρύξεως περὶ τῆς καθ' ἡμέραν ἐκδόσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Τηλεγράφου, τὸ μὲν, ὅπως παράσχωμεν ὑπόδειγμα τῆς πρὸ ἐβδομηκονταετίας ἐν ἐφημερίσι γραφομένης γλώσσης, τὸ δέ, ὅπως ὑποδείξωμεν τὴν ἀτέλειαν τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας ἐν ἀρχῇ τῆς δευτέρας δεκαετηρίδος τοῦ εἰς λῆξιν φερομένου αἰῶνος.

Καθ' ἃ ἐν τῇ ἀνωτέρω προκηρύξει ἐμφαίνεται ὁ ἐκ τῶν κυριωτάτων ἀγωγῶν τῆς συγκοινωνίας, τὰ ταχυδρομεῖα, ἐν ἀτελεστάτῃ, σχετικῶς πρὸς τὴν σημερινήν, εὑρηντο καταστάσει κατὰ τὴν διαληφθεῖσαν ἐποχὴν, αἱ δὲ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου καὶ αἱ τῆς Πελοποννήσου παράλιοι πό-

λεις (περί τῶν μεσογειοτέρων οὐδὲ λόγος ἐγένετο) ἐλογίζοντο ἀνάξια σπουδαίας προσοχῆς ὑπὸ ἐμπορικὴν ἔποψιν, κατ' ἀκολουθίαν δὲ διέμενον ἐκτὸς τῆς μεγάλης πρὸς συγκοινωνίαν ἀρτηρίας, τῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα *καισαροβασιλικῆς πόστας* λειτουργούσης ἐν τοῖς τότε χρόνοις, αἱ χώραι δὲ αὗται αἱ γεωγραφικῶς κείμεναι ἐπὶ τῆς συντομωτάτης ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἐκ Βιέννης εἰς Σμύρνην, δι' ἀναστροφῆς, ὡς εἰπεῖν, τῶν γεωγραφικῶν ὁρῶν ὤφειλον νὰ ἐνεργῶσι τὴν τακτικὴν μετὰ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης ἐπικοινωνίαν διὰ τῆς διαληφθείσης Ἀσιατικῆς πόλεως, εἰς ἣν τὸ ἐκ Βιέννης κατήρχετο ταχυδρομεῖον, ἀφ' οὗ διὰ ξηρᾶς ἀφικνεῖτο εἰς τὸ Βυζάντιον καὶ ἐκεῖθεν, διαπεραιούμενον εἰς Ἀσίαν, διήνυεν ἐβδομήκοντα ὥρων ὁδὸν διὰ ξηρᾶς ἀπὸ Χρυσοπόλεως εἰς Σμύρνην, καὶ ὅθεν, εὐκαιρίας παρουσιαζομένης, οἱ ἐκεῖθε οἰκοῦντες οἰκείοι καὶ ἀνταποκριταὶ τῶν ἐν ταῖς νήσοις καὶ τῇ Πελοποννήσῳ οἰκούντων, παραλαμβάνοντες, ἀπέστελλον τὰς δι' αὐτοὺς ἐπιστολάς ἢ τὰ ἄλλα διὰ τοῦ ταχυδρομείου μετακομισθέντα ἀντικείμενα. Πρόδηλον ὅτι ὑπὸ τοιοῦτους ὅρους καὶ τοιαύτας περὶ ἐπικοινωνίας συνθήκας ἀνέφικτος ἦν πᾶσα οἰαδήποτε πρόσδος διὰ τὰς χώρας ταύτας τὰς ἐν τοῖς τότε χρόνοις τεθείσας ἐκτὸς τῆς ταχυδρομικῆς ἀρτηρίας, καὶ ὅμως ἐπὶ ἐκμυκτηρισμῶ τῶν ἀνθρωπίνων ὑπολογισμῶν καὶ συνδυασμῶν αἱ ἐν ἀποστερήσει ἀντικειμένου τῆς πρώτης ἀνάγκης περιαχθεῖσαι αὗται χώραι δὲν ὑστέρησαν ἐν τῇ προόδῳ καὶ τῷ πολιτισμῷ, διότι περιεκυκλοῦντο πανταχόθεν ὑπὸ τῶν ὑδάτων, ἐφ' ὧν πρὸ μὲν τῆς δημιουργίας τὸ τοῦ Θεοῦ πνεῦμα ἐπέφερετο, μετὰ δὲ τὴν συντέλεσιν αὐτῆς ἀπέμεινεν ἐν αὐταῖς ἡ τελεσιουργὸς δύναμις καὶ ἐνάργεια τοῦ Θεοῦ πνεύματος.

Καθ' ἃ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὑπεδείξαμεν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πρώτου ἰδρυτοῦ αὐτοῦ Εὐφρονίου Πωποδῖα ὁ *Ἑλληνικὸς Τηλέγραφος* παρέμεινεν ἄχρι τέλους τοῦ 1817, ὅτε καὶ τὴν ἐκδοσὶν ἀνέλαβεν ὁ τῶν *Εἰδήσεων* διὰ τὰ ἀνατολικὰ μέρη ἰδρυτῆς Δημήτριος Ἀλεξανδρίδης ἱατρός, ὃς εἰς τὸν τίτλον τοῦ *Τηλεγράφου* καὶ τὸν τῶν *Εἰδήσεων* προσέθετο, καὶ τὴν ἀλληλουσίαν τῶν δύο τούτων ἐν Βιέννῃ ἰδρυθέντων Ἑλληνικῶν φύλλων ἐμφανῆ ἐποίησατο, τὸν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν μεταγραφέντα τίτλον τοῦ *Ἑλληνικοῦ Τηλεγράφου* μετασκευασάμενος οὕτως, *Ἑλληνικὸς Τηλέγραφος*, ἢ *Εἰδήσεις* διὰ τὰ ἀνατολικὰ μέρη, πολιτικὴ, φιλολογικὴ τε καὶ ἐμπορικὴ Ἐφημερίς.»

Ὁ νέος οὗτος τοῦ *Τηλεγράφου* ἐκδότης, καὶ τοι διετήρησε τὸ γινώσκον *φιλολογικῆς Ἐφημερίδος* διὰ τὸν *Τηλέγραφον*, οὐχ ἥττον ἔγνω νὰ περιλάβῃ τὴν καθαρῶς φιλολογικὴν ὕλην ἐν ἰδιαιτέρῳ φύλλῳ, ὅπερ προσηγόρευσε **Φιλολογικὸν Τηλέγραφον**, ἥτοι *Ἑλληνικοῦ Τη-*

λεγράφου φιλολογικὰ, καὶ οὕτως ἡ ἔκδοσις, ἀρξαμένη κατὰ ἰανουάριον τοῦ 1818, τὸ μὲν πρῶτον ἔτος ἔβαινε καθ' ἐβδομάδα, εἴτα δὲ κατὰ δεκαπενθημερίαν.

Ἡ στενότης τῶν ὁρίων καὶ ἡ πληθὺς τῆς ὕλης ἐν τῷ ἐπιληφθέντι ὑφ' ἡμῶν θέματι δὲν ἐπιτρέπουσι τὴν σταχυολογίαν καὶ μεταγραφὴν ἐκ τῶν ποικίλων εἰδήσεων καὶ πραγματειῶν τῶν ἀναγεγραμμένων ἐν τε τῷ *Ἑλληνικῷ* καὶ τῷ *φιλολογικῷ Τηλεγράφῳ*, ὅθεν ἀρκούμενοι εἰς τὰς μεταγραφείσας συντόμους περὶ αὐτῶν πληροφορίας ἐξακολουθοῦμεν τὴν ἐπισκόπησιν τῆς ἐφημεριδογραφίας παρ' ἡμῖν, ἀρκούμενοι νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἡ πληροφορία τοῦ μαρκησίου de Queux de St. Hilaire ἐπταετῇ ὁρίσαντος βίον εἰς τὸν *Τηλεγράφον* (1812—1819), εἶνε ὅλως ἡμαρτημένη, ἀφ' οὗ σώζονται, ὡς ἐρρέθη, καὶ φύλλα αὐτοῦ μνηολογημένα τῇ 30 ἰουνίου τοῦ 1829. Εἰς τὴν πλάνην ταύτην πάντως παρέσυρε τὸν φιλέλληνα Γαλάτην ὁ ἡμέτερος Α. Π. Βρετός, ἀρκεσθεὶς νὰ ἐξαγγείλῃ (ἐν νεολλ. φιλολ. Τόμ. 6' σελ. 202 § 650) τὰς μέχρι τοῦ 1819 ἐκδόσεις τοῦ *Ἑλληνικοῦ Τηλεγράφου*, καὶ μὴ δὲ λόγον ποιῆσθαι περὶ τῶν περαιτέρω ἐκδόσεων αὐτοῦ.

Κατὰ ἰανουάριον ἢ φεβρουάριον τοῦ 1812 ὁ ἐπιστάτης τῆς ἐν Κερκύρᾳ δημοσίου σχολῆς καὶ ἐξ ἀπορρήτων τῆς Ἰονίου ἀκαδημίας Στυλιανὸς Δώρας Προσαλέντης ἐξήγγειλε τὴν προσεχῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοσὶν περιοδικοῦ συγγράμματος, ἐπιγραφομένου, *Ἐφημερίς, φιλολογικὴ τε καὶ οἰκονομικὴ*, ἐλληνιστὶ δὲ καὶ ἰταλιστὶ ἐκδοθησομένου ἅπαξ κατὰ διμηνίαν ἐξ 64 σελίδων εἰς 4ον, οὗ τὴν ἐνιαύσιον συνδρομὴν ὥρισεν εἰς γρ. 20 ἄνευ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν. Τοῦ φύλλου τούτου οὐδὲν ἀντίτυπον εἶδμεν, ὥστε ἀγνοοῦμεν ἂν καὶ πράγματι ἐξεδόθη τὴν δὲ περὶ τούτου ἀμφιβολίαν ἡμῶν ἐνισχύει τὸ γεγονός ὅτι *Ἐρμῆς ὁ Λόγιος* ὁ ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 15 φεβρουαρίου 1812 ἐξαγγείλας τὴν προσεχῇ ἐκδοσὶν τῆς *Ἐφημερίδος* τοῦ Προσαλέντη, ἐν τοῖς κατόπι τεύχεσιν οὐδαμῶς μνημονεύει αὐτῆς.

Κατὰ ἰούλιον τοῦ 1814 ἤρξατο ἐν Κερκύρᾳ ἡ καὶ ἐλληνιστὶ ἐκδοσις τῆς *Gazzetta Jonia*, ἥτις φέρουσα ὡς καὶ ἡ Ἰταλικὴ ἐκδοσις ἐν κεφαλίδι τὸν ἀγγλικὸν θυρεόν, καὶ κάτωθι αὐτοῦ τίτλον *Ἐφημερίς Ἰονικὴ*, ἐξετυποῦτο ἐν τῷ τυπογραφεῖῳ τῆς διοικήσεως εἰς φύλλον, ἐξεδίδετο ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος, καὶ ἐτιμᾶτο 30 γαζετῶν. Ἡ ἐφημερίς αὕτη πρὸ πάσης ὕλης εἶχε στερεοτύπως ἀναγεγραμμένην τὴν γνωστοποίησιν, «ὅλα τὰ τῆς διοικήσεως ἐκδιδόμενα διὰ τῆς ἐφημερίδος ταύτης εἶναι ἐπικεκυρωμένα ἐξ ὀφφικίου,» ἣν μετὰ τινὰς τροπολογίας περὶ τὸ λεκτικὸν διετήρησεν ἄχρι τῆς 16)28 μαΐου 1864 ὅτε ἐξεδόθη

ὁ τελευταῖος τῆς ὑπὸ τὴν ἀγγλικὴν προστασίαν ἀριθμὸς αὐτῆς.

Ὁ Αὐτὸς ἀριθμὸς τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἐξεδόθη τῇ 23 ἰουλίου 1814, μετ' αὐτὸν ἐν τῇ σωζομένη σειρᾷ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς βουλῆς πρόκειται ὁ ἀριθμὸς 3 ἐκδοθεὶς τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1814. Ὁ Αὐτὸς ἀριθμὸς εἶνε ἐκτετυπωμένος διὰ χαρακτῆρων τῶν 14 στιγμῶν, ἐν ᾧ οἱ κατόπιν εἰσὶν ἐκτετυπωμένοι διὰ χαρακτῆρων τῶν 10 στιγμῶν. ἐκ τούτου καὶ ἐκ τοῦ δυσαναλόγου τῆς χρονικῆς διαφορᾶς τῆς μεσολαβούσης μεταξύ τῆς 23 ἰουλίου καὶ τῆς 10 Σεπτεμβρίου, ἡμερομηνίας τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3 φύλλου, τεκμαιρόμεθα ὅτι τὸ φύλλον τῆς 23 ἰουλίου 1814 ἦν ἑκτακτον, καὶ ὅτι ἡ τακτικὴ ἐβδομαδιαία ἐκδοσις τῆς *Ἰονικῆς Ἐφημερίδος* ἤρξατο τῇ 26 Αὐγούστου 1814.

Ὑπὸ τὸν τίτλον *Ἐφημερίς Ἰονικὴ* ἐξεδόθησαν 109 ἀριθμοί, ἄχρι τῆς 8)20 δεκεμβρίου 1817. Τῇ 3)15 ἰανουαρίου 1818 ἦτε ἰταλικὴ καὶ ἡ ἑλληνικὴ ἐκδοσις μετέλλαξαν τίτλον καὶ ἡ μὲν ἑλληνικὴ μετωνομάσθη *Ἐφημερίς τῶν ἐνωμένων ἐπαρχιῶν τῶν Ἰονικῶν νήσων*, ἡ δὲ ἰταλικὴ ἀπὸ τῆς 5)17 ἰδίου μηνὸς τοῦ ἔτους *Gazzetta degli stati uniti delle isole Jonie*, ὑπ' ὃν τίτλον, κεχωρισμένη τῆς ἑλληνικῆς ἐξεδόθη ἄχρι τῶν μέσων δεκεμβρίου 1830. Τῇ 20 δεκεμβρίου τοῦ ἔτους τούτου (1 ἰανουαρίου 1831) αἱ δύο αὗται ἐκδόσεις συνεχωνεύθησαν εἰς μίαν μετὰ διπλοῦ κειμένου, ἑλληνικοῦ καὶ ἰταλικοῦ καθ' ἐβδομαδιαίας καὶ πάλιν ἐκδόσεις ἐν τῷ αὐτῷ ὡς πρὶν σχήματι, μετὰ τὴν διαφορὰν ὅτι ὁ πρὶν ἐκ 4 σελίδων ἀπαρτιζόμενος ἀριθμὸς συνεκροτεῖτο τοῦ λοιποῦ ἐξ 8—10 σελ. ἡ δὲ συνδρομὴ αὐτοῦ ὠρίσθη εἰς 2 μὲν σελίνια κατὰ μῆνα, εἰς 4 δὲ σελίνια καὶ 8 πέννας κατὰ τριμηνίαν, εἰς 8 σελίν. καὶ 2 πέννας καθ' ἑξαμηνίαν καὶ εἰς 15 σελίν. καὶ 2 πέννας κατ' ἔτος. Ἐν τῇ τροποποιήσει ταύτῃ δὲν μετέλλαξε τὸν τίτλον ὃν προσελάβετο, ἀρχομένου τοῦ 1818, ἀλλ' ἐφύλαξεν αὐτόν ὃν καὶ διετήρησεν ἄχρις ὑπερμεσουήντος δεκεμβρίου 1843. Τῇ 25 δεκεμβρίου τοῦ ἔτους τούτου μετωνομάσθη, *Ἐφημερίς ἐπίσημος τοῦ ἠνωμένου κράτους τῶν Ἰονίων νήσων*, τὴν δ' ἐπωνυμίαν ταύτην διετήρησεν ἄχρι τῆς 16)28 μαΐου 1864 ὅτε ἐξεδόθη τὸ τελευταῖον τὴν ἀγγλικὴν προστασίαν ὑπὸ φύλλον αὐτῆς.

Παυσάσης τῆς ἀγγλικῆς προστασίας καὶ ἐπιτελεσθείσης τῆς ἐνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος κατηργήθη τὸ ἰταλικὸν τῆς ἐφημερίδος ταύτης κείμενον τὸν ἀγγλικὸν θυρεὸν ἀντικατέστησαν αἱ λέξεις, *βασιλεῖον τῆς Ἑλλάδος*, καὶ τὸν τέως τίτλον, ἡ ἐπιγραφὴ *ἐπίσημος ἐφημερίς*, ἐξηκολούθησε δὲ ὡς τὸ πρὶν ἐκδιδομένη ἅπασι τῆς ἐβδομάδος κατὰ σάββατον. Ὁ πρῶτος μετὰ τὴν ἐνωσιν ἀριθμὸς ἐξεδόθη τῇ 23 μαΐου 1864, ὁ δὲ τελευταῖος τῇ 23 ἀπριλίου

1866, ὥστε ἡ ἐφημερίς αὕτη ἠρίθμησε βίον 51 ἐτῶν καὶ ὀκτὼ μηνῶν· ἐὰν δὲ ἀριθμῶμεν ἀπὸ τῆς ἐν Ζακύνθῳ ἰδρύσεως τῆς ἰταλικῆς αὐτῆς ἐκδόσεως, γενομένης κατὰ δεκέμβριον τοῦ 1811, ἡ ἐφημερίς αὕτη ἠρίθμησε βίον 54 ἐτῶν, τεσσάρων μηνῶν καὶ τριῶν ἡμερῶν.

Τῷ 1819, ἦν γόνιμον εἰς ἰδρύσεις ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, κατ' αὐτὸ ἰδρύθησαν ἐν Βιέννῃ ἡ *Καλλιόπη*, ἐν Παρίσις ἡ *Ἀθηνα*, ἡ *Μέλισσα* καὶ τὸ *Μουσείον*, καὶ ἐν Λονδίῳ ἡ *Ἴρις* ἡ τὰ νῦν *Ἑλληνικά*.

Τοῦ πρώτου τῶν φύλλων ὁ τίτλος ἔχει ὥδε, «*Καλλιόπη*», ἀγγελίας φιλολογικᾶς ἐπαγγέλλεται περιοδικῶς ἀναγγέλλειν ὑπὸ Ἀθανασίου τοῦ Σταγειρίτου, καθηγητοῦ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τῇ ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας καίσαροβασιλικῇ ἀκαδημίᾳ τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἐκδιδομένη, περίοδος Α' ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας, ἐκ τῆς ἑλληνικῆς τυπογραφίας τοῦ Χίρσφελδ 1819.»

Τὸ πρῶτον φυλλάδιον ἐξεδόθη τῇ 1 ἰανουαρίου 1819, πρὸ πάσης δὲ ὕλης ἐδημοσιεύθη ἐν αὐτῷ ἡ ἀπὸ 18 ὀκτωβρίου 1818 προκήρυξις τοῦ Σταγειρίτου, ἡ προδημοσιευθεῖσα ἐν τῷ Α. *Ἐρμῇ* τῆς 4 δεκεμβρίου 1818, ἐξ ἧς ἀποσπῶμεν τὰ ἐπόμενα, σαφηνίζοντα τὰ ἀντικείμενα τῆς ἐνδιατριβῆς τῆς *Καλλιόπης*, τὸ σχῆμα καὶ μέγεθος αὐτῆς, τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως, καὶ τὸ τῆς συνδρομῆς τίμημα. Ἰδοῦ τι ἀναφορικῶς τούτοις ἐπὶ λέξει ἀναγινώσκωμεν ἐν τῇ προκηρῦξί ταύτῃ· «Ἡ ὕλη θέλει εἶναι φιλολογικὴ· οἷον, εἰδήσεις τῶν νέων βιβλίων ἑλληνικῶν καὶ ἁλλογλώσσων εἰς ὠφέλειαν τοῦ γένους, καὶ εὐκολίαν τῆς πρὸς τὰς μαθήσεις προόδου αὐτοῦ ἀφορώντων. Παρατηρήσεις, κρίσεις καὶ διορθώσεις τῶν ὁμογενῶν καὶ εὐρωπαίων εἰς τοὺς συγγραφεῖς. Περιηγήσεις, ἀνακαλύψεις παντὸς εἶδους, καὶ πᾶν ὅ,τι ἀνάγεται εἰς τὴν φιλολογίαν. Ἔτι δὲ καὶ πολιτικαὶ ἀγγελίαι καὶ ἐμπορικαί, ὅταν τύχωσι λόγου καὶ περιεργίας ἄξια, καί, ὡς εἰπεῖν, ὠφέλιμοι. Τὸ δὲ σχῆμα αὐτῆς εἶναι εἰς μέγα τέταρτον τῆς κόλλας εἰς χαρτίον λευκὸν καὶ ὠραῖον, ὥστε θέλει ἔχει πάντοτε τέσσαρα φύλλα, τοῦ ῥηθέντος μεγέθους, ὅταν εἶναι ἡ ὕλη ἱκανή. Ἡ δὲ ἐκδοσις ἄρξεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ νέου ἔτους, καὶ θέλει ἐξακολουθεῖται δις τοῦ μηνὸς κατὰ συνέχειαν ἀδιάκοπον. Ὅταν ὅμως τύχη ὕλη περιττή, προστεθήσονται καὶ ἄλλα φύλλα, ἡ ἐκδοθήσεται συνεχέστερον κατὰ τὴν χρείαν. Ἡ δὲ τιμὴ προσδιωρίσθη διὰ μὲν τοὺς ἐν Βιέννῃ συνδρομητὰς ὀκτὼ φιορίνια Αὐγούστας τὸν χρόνον, ἐπειδὴ ἡ συνδρομὴ λαμβάνεται χρονικῶς· διὰ τοὺς ἔξω δὲ δέκα εἰς ἀποπλήρωσιν τῶν ἐξόδων τῆς πόστας.»

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς βουλῆς κατέχει τὸν 4 τόμον, ὃς ἀρχόμενος τῇ 4 ἰανουαρίου 1819 λήγει τῇ 15 δεκεμβρίου ἰδίου ἔτους, καὶ ἀπαρτίζεται

ἐξ κδ' τευχῶν περιλαμβανόντων 256 σελίδας
χειμένου.

Τὸν τόμον τοῦτον δὲν ἀνέγραψε ποσῶς ὁ Α.
Π. Βρετός, ὃς ὁμῶς οὐχ ἤττον ἐμνημόνευσε τῆς
ἐν ἔτει 1820 καὶ 1821 συνεχείας τῆς Καλλιό-
πης ἐν τῇ ἀγγελίᾳ τῆς γ' περιόδου ἐπιστη-
μειώσας, ἀέκραγείσης τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστά-
σεως ἐπαύθη ἡ ἐκδοσις τῆς ἐφημερίδος ταύτης. »
Ὅθεν δύο ἐτῶν καὶ τινῶν μηνῶν βίον διήνυσσε
τὸ περιοδικὸν τοῦτο, οὗ τὸ ὄνομα τέλεον ἀπε-
σιώπησεν ὁ μαρκήσιος de St-Hilaire.

[Ἔπεται συνέχεια].

X.

Ο ΦΟΒΟΣ

Διήγημα André Theuriot.

Τὴν 19 Ἰανουαρίου τοῦ 1871 τὴν δεκάτην
ῥαν τῆς πρωίας τὸ 83 τάγμα τῆς εἰς ἐπιστρα-
τεῖαν κληθείσης Ἐθνοφρουρᾶς κατηλύθη ἐν τῇ
πεδιάδι τῇ ἐκτεινόμενη μεταξὺ τῆς κρημνώδους
κατωφερείας τοῦ ὄρους Βαλεριέν καὶ τῆς κλιτύος
τοῦ Βουζενβάλ. Οἱ ἄνδρες ἤδη καταπεποιημέ-
νοι ἐκ τῆς ἀγρυπνίας καὶ τῆς ἐωθινῆς πορείας
δι' ὁδῶν ἀθλίων, ἐξέτεινον τὸν αὐχένα ἕνεκα
τοῦ βάρους τοῦ γυλιοῦ καὶ μὲ ὄψιν πεφοβημένην
ἠκροῶντο μετὰ προσοχῆς τὸν κρότον τῶν πυρο-
βολισμῶν, οἵτινες ἐξεργήγουντο ἐνώπιόν των ἐπὶ
τῶν ὑψομάτων τοῦ Μοντρετοῦ καὶ τῆς Ζογχέρ.

Τὴν προτεραίαν εἶχε βρέξι, καὶ ὁ οὐρανὸς
φαίσχρους νιφετώδης, ἐφώτιζε διὰ ψυχροῦ καὶ
καθαροῦ φωτός τὰ περὶ αὐτοὺς: τὰ οἰκήματα
τῆς ἐπαύλεως Φουλιεζ μεταπεποιημένα εἰς νοσο-
κομεῖα, τὴν πεδιάδα ἐν ἣ νῦλίζοντο αἱ φάλαγ-
γες τῆς ἐφεδρείας, τὸ κιτρινόφιον ἑδαφος τῆς
κλιτύος, καὶ ὑψηλότερα, τὰ μαῦρα δάση εἰς ὧν
τάς κορυφὰς ἐπεκάθητο λευκὴ ὑμῖχλη διασκεδα-
ζομένη ἡρέμα ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. Ὅβις πρωσικὴ
διαγράφασα ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ καμπύλην συρίτ-
τουςα ἐξερράγη εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν μέτρων
ἀπὸ τοῦ τάγματος. Οἱ ὀπλῖται οἵτινες κατὰ
πρώτην φορὰν ἀντεμετώπιζον τὸ πῦρ, ἠσθάνθησαν
συγκίνησιν, ἥτις ἐγένετο ἐπαισθητὴ διὰ φοικιά-
σεως αὐτομάτου ὄλων τῶν καμπτόντων τὸν αὐ-
χένα ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ γυλιοῦ, καὶ διὰ βιαίας
ταλαντεύσεως τῶν γραμμῶν τῶν λογχῶν.

«Κακομαθημένοι! προσπαθήσατε νὰ κρατη-
θῆτε, ἀνέκραζεν ὁ διοικητὴς τοῦ τάγματος. Ἦτο
δ' οὗτος μικρόσωμος ἀνὴρ βίνα ἔχων πεπιεσμέ-
νην, καὶ μύστακα ἀνωρθωμένον ὡς ὠργισμένης
γαλῆς, φορῶν δὲ ὑψηλὰ ὑποδήματα ἐν οἷς ἐχώ-
νετο ἡ περισκελὶς του. Θὰ σπάσω τὸ κεφάλι
τοῦ πρώτου ποῦ θὰ κινηθῇ! Πρέπει τὸ ὀγδοη-
κοστὸν τρίτον νὰ ἐπανεέλθῃ νικηφόρον εἰς Πα-
οισίους.

—Καλὰ τὸ λέγει ὁ διοικητὴς, εἶπεν ὁ Πέ-
τρος Μανσῶ εἰς τὸν ζωγράφον Σορέν, τὸν παρα-
στάτην του ἐν τῇ γραμμῇ· τὸ 83 θὰ ἐπανεέλθῃ
ἀναμφιβόλως εἰς Παρισίους ἀνομαστικῶς. » Ἀλλ'
οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὸ ἄνδρες καὶ ἰδίως ὁ δοῦ-
λός σας εἶναι βέβαιοι πῶς θὰ ἐπανεέλθωσιν; αὐτὸ
κυρίως ἀνησυχεῖ ἐμέ, ποῦ δὲν ἔχω ἀξιώσεις
ἡρώισμου... »

Ὁ Πέτρος Μανσῶ ἦτο νέος τρικοντούτης
ἀρκετὰ εὐσωμος, φυσιογνωμίαν ἔχων ἀνθηράν,
βλέμμα διανγές καὶ νοῆμον, καὶ βίνα ἐπικαμπῆ.
Καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν τινι Λυκείῳ, εὐ-
χαρὶς καὶ αἰσιόδοξος φύσει, ἀλλὰ καὶ πυρρῶνι-
στής ὀλίγον, κατετάχθη εἰς τὴν ἐθνοφρουράν
ἐκ καθήκοντος, ἀλλ' ἄνευ ἐνθουσιασμοῦ. Πεισι-
σμένος ὁμῶς ὅτι ἡ κλήσις τῆς ἐφεδρείας δὲν
ἐνέφαινε σοβαράν τινα καὶ σπουδαίαν ἀπόφασιν
καὶ ὅτι τὸ τάγμα του οὐδέποτε ἤθελεν ἀντι-
κρῦσθαι τὸ πῦρ, ὅπως καὶ τὸ ὠμολόγει ἐλευθέρως.
οὐδαμῶς εἶχε στρατιωτικὸν τὸ ἦθος καὶ τὸ φρό-
νημα. Οἱ πυροβολισμοὶ ἤδη ἐπέζετεινοντο ἐφ'
ὅλης τῆς δασώδους κορυφογραμμῆς· συνεχῶς δ'
ἐκρότουν διακοπτόμενοι ἐνίοτε ὑπὸ τοῦ ἤχου τῶν
μυδραλιοβόλων καὶ τῶν πυροβολισμῶν τοῦ ὄρους
Βαλεριέν. Δεξιόθεν πρὸς τὸ μέρος τῆς Ζογχέρ ἔ-
βλεπον τοὺς στρατιώτας τῆς γραμμῆς παρατε-
ταγμένους εἰς ἀκροβολισμόν καὶ πυροβολοῦντας
εἰς τὰ ἄκρα τοῦ δάσους, ἐφ' ἀριστερόθεν πλη-
γόμενοι φερόμενοι ἐπὶ ἡμιόνων κατήρχοντο βρα-
δέως τὸν λόφον. Ἐκ τῆς πορείας δὲ τῶν κτηνῶν
σειόμενα τὰ ἐξ ὀθόνης περικαλύμματα τῶν φο-
ρειῶν, ἐνέβαλλον εἰς μελαγχολικὰς σκέψεις τοὺς
ταλαιπώρους ἐκείνους ἐθνοφρουροὺς, οἵτινες μὲ τὸ
ὄπλον παρὰ πόδα, ἀνέμενον τὴν σειράν των, ὅπως
μετάσχωσι τῆς μάχης.

«Ὁγδοηκοστὸν τρίτον τάγμα ἐμπρός!» ἀνέ-
κραζεν ὁ διοικητὴς κραδαίνων τὴν σπάθην.

Τὸ τάγμα ἐκινήθη ἀδεξίως. Οἱ στίχοι αὐτοῦ
ἀνήρχοντο δυσχερῶς τὴν ἀνωφέρειαν, τὴν φέρου-
σαν πρὸς τὸ περιπετραγμένον ἄλσος τοῦ Βουζενβάλ.
Οἱ πόδες ὠλισθαίνον ἐπὶ τῆς παχείας γῆς τῶν
ἀγρῶν τῶν ἐσπαρμένων ἐξ ἀσπαράγων, ὕγρᾶς
ἐτι ἐκ τῆς ἀναλύσεως τοῦ παγετοῦ· οἱ ἄνδρες δὲν
ὠμίλουν πλέον. Εἶχον ἀρκετὴν ἐνασχόλησιν, προ-
σπαθοῦντες νὰ τηρήσωσι τὴν ἰσορροπίαν ἐν τῇ
ὀλισθηρῇ ἐδάφει. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μόνον
ἐφαίνοντο κύπτοντες τὴν κεφαλὴν, ὅτε αἱ σφαῖ-
ραι διήρχοντο ἄνωθεν αὐτῶν, ὁξέως συρίττουσαι.

Ὁ Πέτρος Μανσῶ λίαν σοβαρὸς πλέον, ἐσφιγ-
γε νευρικῶς τὸ ὄπλον του καὶ διενοεῖτο. «Τώρα
πλέον ἐτελείωσε· θὰ ἐμπερδευθῶ εἰς τὴν μά-
χην, καὶ εἰς τὰ καλὰ καθούμενα, πιθανόν ν'
ἀφήσω τὸ τομάρι μου. Εἰμπορεῖ νὰ λέγωσιν ὅτι
ὅλαι αἱ σφαῖραι δὲν φονεύουν καὶ ὅτι ἐκ δέκα
ἀνδρῶν, κατὰ μέσον ὅρον, οἱ ἐννέα ἐπικυακάμ-
πτουσιν οἴκαδε, ὕγιεις καὶ ἀκέραιοι· τὸ ἴδιον κά-